

čo celote kakor posameznikov, deliti med seboj žalost in veselje ter hrepeneti za istimi cilji in vzori. Nam ni vseeno, kakšna je usoda črnogorskega kmeta, srbskega delavca ali hrvatskega obrtnika, mi imamo odprto srce in pripravljeno pomoč za vsakega brata, naj živi kjerkoli v naši državi.

Razmerje do Italije.

Prva in glavna skupna zadeva vseh državljanov je naše razmerje do sosednih držav. S strahom in žalostjo gledamo, kako italijanska politika neprestano ogroža mir na balkanskem polotoku in kako je osobito napram naši državi neprijateljsko razpoložena. Nam je težko, ko čujemo o vedno večjem tlačenju in silnejšem raznarodovanju naših bratov v Italiji, nam silijo pikre besede na jezik, ko dan za dnem gledamo nova izzivanja italijanske politike, vendar se obvladujemo radi ljubelega mira, ki je potreben nam, a gotovo potreben tudi italijanskemu narodu. Mi smo hvaležni naši zunanji politiki, da pri tem neprestano izzivanju ne izgubi miru svojih živcev in modrega potrpljenja, ker s tem ni samo nam, ampak celemu svetu dokazano, od katere strani se hoče kaliti evropski mir. Glede Italije smo prepričani, da bo tam polagoma vendarle zmaga la trezna pamet in miroljubnost sedaj politično terorizirane italijanskega ljudstva ter da bo prišlo z nami do razmerja, v katerem se naša država ne bo več vznemirjevala, a naši bratje ne raznarodovali.

Rešitev gospodarske krize.

Notranjepolitično pa mora biti prva in glavna naša skupna naloga, da rešimo gospodarsko krizo, v kateri se nahajajo vsi stanovi naše države. Strankarski boji ter zunanje in notranjepolitični dogodki zatemnijo od časa do časa to sicer tako jasno resnico, da izgleda, kakor da bi se razmere poboljšavale, vendar ostane v kljub temu vsemu dejstvo, da je še vedno prva točka naše notranje državne politike, da se reši gospodarska kriza.

Zadnji finančni zakon je dal važen del vprašanj, ki bi naj pomagale odstraniti gospodarsko krizo, v reševanje novi ustanovi, takozvanemu državnemu odboru. Toda njegovo kolo se še noče začeti vrteti. Menda se je finančni minister že sam prestrašil, kako slabo je ta odbor sestavljen. Gotovo imajo slovenski gospodarski krogi velik in globok vpogled v celotno gospodarsko življenje, tudi njih spretost in delavna moč se povsod visoko ceni, toda pri sestavi državnega odbora so bili ti strokovnjaki odklonjeni.

Sloveniji največja samoupravna samostojnost.

Če mislimo na celo državo, pri tem ne pozabljamo na Slovenijo. Slovenija nas je rodila in redila, v njej živimo in koreninimo, ona nas izbira in daje mandate. Slovenska ljudska stranka je živeča že pod avstrijsko streho in sedaj živi pod domačo, a povsod je bila zvesta služabnica svojemu slovenskemu narodu ter mu branila jezik, zemljo, kulturo in kruh. Ako nam danes slovenski apostati kličejo, da smo zatajili svoj slovenski program, potem jim smelo odgovorimo: Vi ste zaigrali pravico govoriti o slovenstvu, a mi se še nadalje priznavamo k celotnemu slovenskemu programu. A bolj kot v besedah in govorih, bomo ta program branili v dejanjih, ker imamo upravičeno nado, da nam bo za to dana polna možnost.

Ko je vlada razpustila narodno skupščino, je izdala tudi program za delo v bodočem parlamentu in tam stoji, kar je vsak Slovenec gotovo z veseljem čital, da je prišla v zakonodajno razpravo tudi sedanja pomanjkljiva oblast na in okrajna samouprava ter upravna razdelitev države. Mi se bomo trudili, da pri tej priliki pomoremo svojemu slovenskemu narodu do največje samoupravne samostojnosti, ki jo dopušča ustavno zajamčeno in od nas vedno

šal: Kdo je natvezal to bajko Hrvatom. Stari Kidrič mu je zaupal rešitev grofice Taborske po Pušanih in pobratimstvu med že rajnima plemenitim Ceričem in von Fichtenau.

Fluks je vprašal še enkrat: »Kdo vrag Vam je nagnal po žilah plavo kri?«
»Von Fichtenau«, se je odrezal plemenitaš.

Narednik je skočil po koncu, medajle so mu zažvenketale na prsih in siknil je ježno: »To ni bil von Fichtenau, ampak — Eselnau!«

Kidriči so razumeli razliko med plemenitim Smrekovski (Fichtenau) ter med pl. Oslovski (Eselnau). Plava kri je zavrela v razburkanosti, ker se je drznil izustiti tako prostaški dvom o stoletnem plemenitstvu Pušanov en čisto navaden feldwebel švercar. Srditi pogledi so se zasadih v Fluksa, pa plemeniti Kidriči so se spomnili, da je švercar njihov gost. Sedli so za mizo, kakor bi se ne bilo doigralo nič žaljivega, le stari je izginil pri vratih.

Trkali ter pili so pozno v noč, predno je skotalil Matevž Fluks z alkoholom ukresane ude na svinjami obloženi voz. Dobro in nemoteno je vozil do mosta pri Miljani, kjer ga je ustavil vojaški: Stoj! Pri vozu je bilo na mah polno vojakov, ki so se zadirali v narednika v madžarsčini ter vlekli plahte z voza. Ta drznost je bila švercarju že odveč in postavil se je na stališče, da je on tudi za Madžare narednik. Madžarski stražarji so kazali na svinje, — Fluks je kričal, potegnil sabljo in kresnil enkrat na levo in enkrat na desno. Na desetine madžarskih rok ga je potegnili z voza in na stražnico z njim. Na klopi so ga bati-nali in pri vsakem udarcu mu je siknil Madžar v uho: »Igen Eselnau!« (Da — Oslovski.)

Po odštetih porcijah batin so obrnili nesrečnega narednika na hrbet in mu začeli puliti pod nosom mustačo za mustačo med živalsko porogljivim: »Igen Eselnau!« (Da — Oslovski.)

Natovorjen z udarci, da se je vlekel s težavo po vseh štirih, brez mustače, brez voza in brez svinj je zagledal Fluksa štajersko plat in preko Sofle mu je še vedno udarjal na uho oni grozni madžarski: »Igen Eselnau!« — — —

Tako se je maščevala zasmehovana plava kri. Fluksa se je opriležlo z madžarsko batino in prsti krvavo in polagoma napisano pismo, da ni več Fluksa Matevž, ampak — Igen Eselnau.

Žalitev plave krvi je onemogočila z »Igen Eselnau« avstrijskim narednikom dobičkanosni šverci. Švercali so do prevrata le še civilisti in to skrivoma ter v spoštljivem prijateljstvu z zagorsko plavo krvjo.

priznato državno edinstvo, da mu priborimo odločitev v svojih lastnih gospodarskih in kulturnih zadevah, da mu damo sploh svobodo odločevanja v svojih najvažnejših potrebah, tako bo ob naši ogroženosti državni meji nastala močna, dobro upravljalna in zadovoljna Slovenija, ki bode za našo državo pomenila največjo sigurnost, za naše brate zunanaj in sosedje pa največjo privlačno silo.

Oblastne skupščine ne morejo nalagati novih davkov.

Da že v okviru sedanjih zakonov samoupravne oblasti ne morejo pri najboljši volji dovolj plodonosno delovati za svoj narod, temu je najbolj krivo pomanjkanje finančnih sredstev. Naše oblasti ne morejo nalagati našemu davčno že itak do kosti izmoganemu narodu novih davčnih bremen, to je izključeno, zato bi morala državna finančna oblast del svojih dohodkov odstopiti samoupravnim oblastem. To je tembolj nujno potrebno, ker se centralne oblasti nočejo več brigati za zadeve, ki spadajo v samoupravno kompetenco, a samouprave se ne morejo brigati, ker so njih blagajne prazne.

Ze za časa, ko smo bili kratkih deset tednov na vladi, smo posvetili največjo brigo temu, da omogočimo samoupravam redno in mirno delovanje. Ako je bil v finančni zakon vtihotapljen v zadnjem času tudi zloglasni § 82, ki na tako izživalen način štiti samo kapitalistična podjetja po okrajih, potem so samostojni demokratje in kmetijci ravno toliko krivi, ker so bili tudi prevarjeni kakor mi, ako pa so celo zapazili vtihotapljenje, in vendarle molčali, potem zadene njih, ker so molčali, vsa krivda na tej nesreči. Mi pa kot resni in pošteni ljudje povemo samo: Nismo krivi, ker v tihotapstvu nismo strokovnjaki, toda to lahko obljubimo: Če je prišel ta nesrečni paragraf v finančni zakon, bo prišel tudi ven.

Železničarji.

Ker že govorimo o krivdah, ki nam jih politični nasprotniki naprtujejo, naj še povemo tudi očitanje, da smo zamemarili železničarje. To ni res! Ko smo vstopili v vlado, je ležal pred nami uravnotežen proračun, katerega mi nismo mogli več spremeniti glede izdatkov, ker bi potem morali upeljati tudi nove davke. Kar smo v teh mejah mogli za železničarje popraviti na tem, kar so prej zakrivali tudi radičevci z našimi samostojnimi vred, to smo popravili in ako bi nas ne bilo, bilo bi še slabše in na tisoče železničarjev bi bilo danes popolnoma brez kruha. Tudi sedaj se neprestano trudimo in se bi trudili, ako bi bile volitve ali ne, da izboljšamo položaj železničarjev, kateri nas ravno tako boli kot njih. In to lahko odkrito povemo: Železničarji ne bodo našli boljših prijateljev, nego so jih imeli dosedaj v nas. Mi imamo polno razumevanje za njih težko stanje, mi pa bomo tudi edini imeli moč, da jim krivice popravimo in jih varujemo pred novimi krivicami. Zato smo prepričani, da železničarji tudi tokrat ne bodo zapustili svojih pravih prijateljev.

Uradniki.

Zadnje dni se govori, da bodo uradniki pri teh volitvah postavili svoje lastne kandidate, kandidate iz svojih uradniških vrst. Mi vemo samo to, da se naši uradniki so-mišljeniki te akcije ne bodo udeleževali, ker nje namen ni, da bi se pomagalo uradniku, ampak da bi se škodovalo nam in koristilo našim nasprotnikom. Vam uradnikom pa povemo, da smo mi ravno tako, kakor oni sami prepričani o potrebi revizije uradniških zakonov in da bomo v tem oziru lahko več storili, čim močnejši bomo. Med kandidate, ki se bodo danes predlagali zboru zaupnikov, sta tudi po poklicu dva državna uradnika in zato bodo uradniki težko našli stranko, kjer bi jim bila vrata tako na široko in tako prijateljsko odprta, kakor pri nas.

Kmetje, obrtniki in delavci: staro jedro naše stranke.

Največje število najzvestejših naših prijateljev pa šte-jemo med našimi delavnimi stanovi, med kmeti, delavci in obrtniki. Zato pa je tudi potrebno, da za ta bogat kapital plačujemo z delom in skrbjo za njih dolžne obresti. In to tudi hočemo. Nočemo kmeta reševati z zabavljanjem in z klevetanjem, kakor različna gospoda, ki so jih druge stranke morale eskartirati in so si sedaj oblekli seljački plašč, da bi kmetje ne spoznali starih svojih neprijateljev. Delavcu hočemo pomagati v borbi za socialno pravdo in enakopravnost in ne moremo si misliti, da leži lepša bodočnost delavskega stanu v farski gonji in da se je zaradi nje treba celo prodati braniteljem kapitalizma. Obrtnik in trgovec sta naša in bosta naša v nas svoje prijatelje in z veseljem lahko pribijemo, da je njih število v naših vrstah vedno večje.

Toda staro jedro naše stranke, naši kmetje, obrtniki in delavci, so na isti višini politične zrelosti, da imajo dovolj smisla za materialne in kulturne potrebe tudi vseh drugih stanov. Oni so tako politično zreli, da bodo tudi vse naše kulturne ustanove od ljudske šole pa do univerze štiti in branili kot svoje najvažnejše prijateljice v borbi za svoj obstanek. Slovenski inteligenci ni treba imeti v tem oziru nobenega strahu. Ves slovenski narod, vsi njegovi stanovi, so pozvani v naš tabor, kjer jim bijejo nasproti topla prijateljska srea.

SLS in druge stranke.

Danes se razmere v Sloveniji take, da je Slovenska ljudska stranka nositeljica slovenskih želj in potreb. To stališče med slovenskimi strankami si je zaslužila v svojim resnim delom, s svojim poštenim htenjem, s svojim programom. Zato tudi dobromisleči pristaši drugih strank ne morejo imeti računa, oslabiti našo pozicijo v Belgradu, nasprotno jo podpreti in okrepiti. Posebno stranke, katere nimajo veliko nade, da bi mogle dobiti zastopstvo v parlamentu, bodo storile samo uslugo svojim tečajem, ako pri prihodnjih volitvah ne štejejo svojih glasov, ampak ako se pridružijo našim. Da bodo ravnale tako, imamo tem več nade, ker živimo v oblastnih in občinskih zastopih itak z njimi v prijateljskem razmerju. Tudi v tem volilnem boju računamo na podpore vseh slovensko in trezno mislečih volilcev v drugih strankah.

Prapor SLS naj bo ovenčan z zmago.

Glavno in odločilno breme volilnega boja za uspeh Slovenske ljudske stranke pa pada seveda na naša rame-

na. Tako je bilo dosedaj, tako bo tudi tokrat. Tako je bilo že dvakrat pri volitvah in ponekod v občine, tako bo tudi tretjkrat pri volitvah v narodno skupščino. Ljubezen do stranke, do njenega programa, do njenega poštenega dela nas bo gnala v volilni boj po zmago, požrtvovalnost bo delala svoje čudeže in stara disciplina nam bo pomagala čez vse težave in ovire. Nič drugega nočemo, nego služiti državi in v državi služiti svojemu slovenskemu ljudstvu in vsem njegovim stanovom. Ta cilj je vreden borbe vseh plemenito mislečih Slovencev, zato pa otvorimo sedanjo volilno borbo brez sovraštva, s polno ljubezni in navdušenja za našo domovino in naš slovenski narod: Prapor Slovenske ljudske stranke naj bo tudi tokrat ovenčan s slavo in z zmago!

Da bomo nasprotnike poznali.

Ali so se radičevci blamirali!

Radičevci so v svojem časopisu napisali celo glorio Moravčam, ki so končno vendar zaupale vodstvo občine — radičevcem. Prva slovenska občina bi torej bila v rokah Radičevih prijateljev v Sloveniji. Ko smo brali tisti slavo-spev, smo vedeli, da tako le ne bo, kot je bil napisan, vendar take blamaže za radičevce pa nismo pričakovali. V resnici je namreč zmaga SLS, ki ima od 17 odbornikov 11 mest in župana, ostalih 6 pa vsi nasprotniki. To so ga pa radičevci enkrat pošteno polomili. In tako zmago jim privoščimo tudi po volitvah v narodno skupščino! Kar zdaj že naj napišejo slavo-speve na vse one svoje pristaše, ki bodo sijajno — propadli.

Ali radičevci ali kmetijci?

Ti ljudje sami ne vedo, kaj so in kaj bi radi. Enkrat so popolni radičevci, (posebno, če je Radič blizu), potem, ko so pri slovenskem kmetu, so pa popolni kmetijci. Tudi za sedanje volitve še ne vedo, kako bi nastopili, da bi bolj vleklo, ali kot radičevci ali kot kmetijci? Kaj bo bolj vleklo? Nič ne bo vleklo, ker se naš kmet ne bo dal od Radiča in njegovih priganjačev vleči!

Slaba vest se oglaš.

Dr. Žerjav je napisal v svoj list, da se slaba vest oglaš. Pa to ni tako razumeti, da, če se je dr. Žerjav oglašil, da se zato slaba vest oglaš. Če tudi se on na razne reči dobro razume, na izpraševanje slabe vesti se pa ne razume. Ni čuda, če pa malokdaj pride od tega, ker so kvečjemu dvakrat na leto volitve. Pa pri tem izpraševanju slabe vesti SLS je samemu Žerjavu prišla beseda: Slavska banka, Mehika, svobodomiselci, na um. Pa menda se vendar kje drugod ne oglaš slaba vest in ne pri SLS. Zal, da ne vemo, če dr. Žerjav dobro sliši, pa že mora, ko čuje celo, da se SLS vest oglaš. Ko se bo pa SDS vest oglašila, tedaj naj se pripravi, da ne bo oglašil, če že ni! Mu bomo pa pripravili za volitve eno ogledalo, da si bo pomagal z njim in olajšal težko delo!

Črnogorski princ.

Ze smo pisali enkrat o tem, da je vlada povrnila sorodnikom našega kralja, ki so pa tudi sorodniki italijanske kraljice, ono njihovo premoženje, ki se je konfisciralo. In zdaj ti demokrati, ki so tako blatili SLS pred kraljem in kraljico, zdaj hočejo zavesti naše ljudi, da bi zavoljo te odškodnine na shodih ali kjerkoli zabavljali čez kralja in sploh monarhijo. Istočasno so pa sklenili, da bodo na vse naše sestanke pošiljali po nekaj zanesljivih mož, ki bodo pazili, kaj se govori. Zato svetujemo ponovno: Ne imejte nobenih zvez z demokrati! Zanje vam nastavljajo s to novo zvijačo, potem pa bi radi prisilili odkritosrčnega moža: Ali z nami, ali te pa naznamo! Črnogorski princ nam niso nič nevarni, nam niso napravili nobene škode, kar pa komu gre, če je njegovo, mu pa gre, če tudi je Črnogorec. Pač pa vprašamo »Domovino«, kdaj nam bo pokazala tiste »črnogorske prince«, ki so nad 60 milijonov slovenskih vlog v Slavske banki znali pobasati. To se nam Slovincem čisto drugače pozna, kot pa oni manjštevni milijoni, ki jih bo cela država plačala črnogorskim princem. Zato vas pozivamo: Princi Slavske banke na dan! Pokažite se, vi SDSarji, principi Slavske banke, da vas ljudstvo počasti in obdari v zahvalo za veliko dobroto, ki mu jo je izkazala Slavska banka, ki je težko prihranjen denar in v tako visoki meri — zapravila! Kadar boste tu odgovorili, tedaj se pomenimo še o črnogorskih princih.

Za nos!

Vsi nasprotni listi se norčujejo iz slovenskega kmeta, češ, da se da vedno voditi za nos. Opisujejo pa to tako-le: »Dobro vemo, da bo tudi pri volitvah masa, ki nič ne misli, ampak se pusti s prižnice in iz spovednice voditi na vrvice, šla pokorno za njimi (SLS).« Prvo je torej, da je kmetško ljudstvo v očeh te liberalne gospode »masa, ki nič ne misli!« In takoj za tem pa obliti vernost našega ljudstva na ta način, da se norčuje iz njega, češ, da se da na vrvice voditi, ker — veruje. Veste kaj, možje, tako smrkolinsko se pa ne bodo ravno zdaj za volitve norčevali iz slovenskega ljudstva, mu očitali omejenost in vse mogoče, kako se pusti voditi za nos. Prav, prav, bomo pa enkrat obrnili in ko pride dan volitev in bodo SDS škatlje na voliščih, jih bomo pa mi potegnili za nos — pokazali figo, ker kroglicjo bomo že preje zaupali SLS.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vse samo za volitve. Volitve so pač prilika, pri kateri pride narodna volja do veljave. Po izidu volitev pa pridejo stranke več ali manj močne v narodno skupščino, kjer se potem dela državna politika. Zanimivo je dejstvo, da se po vseh krajih zelo zanimajo za volitve, če tudi so letos že ene bile. To kaže, da so ljudje, posebno še volilci, politično zavedni. Opaziti pa je, da na deželi ni povsod tiste zavesti, da se mora vsak udeležiti volitev, kakor je to po mestih. Zato razmeroma mesta po krivdi volilcev na deželi, ki ne gredo volit, dobijo več poslancev kot pa dežela. — Pa ne le med volilci, še bolj vlada med kandidati veliko zanimanje za volitve. Preveliko zanimanje teh posebno v Beogradu je ustvarilo tudi celo vrsto kandidatov v vladnih strankah, ki seveda med seboj tekmujejo, da pridejo na listo. Zato se še zdaj niso pobotale razne skupine radikalov in Davidovičevcev. Tudi muslimani, ki so po ministru Spah